

ΦΩΝΗ ΤΗΣ ΗΠΕΙΡΟΥ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

Ἐν Ἑλλάδι Δρ. 8
Ἐν τῷ Ἐξωτερικῷ Φρ. Λρ. 10

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΝ

Πᾶσα αἴτησις ἀπευσθύνεται :
Διεύθυνσιν **Φωνῆς τῆς Ἡπείρου**
Ἀθ ἡ ν α ς

ΕΤΟΣ ΕΚΤΟΝ ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ

γίνονται δεκταὶ ἀπὸ 15 τρέχοντος Μαρτίου 1898 μέχρι 15 Σεπτεμβρίου 1898· καὶ ὀφείλουσι οἱ αἰτοῦντες νὰ ἐγγραφῶσι συνδρομηταὶ νὰ ἀποστέλλωσι συνδρομὴν διὰ τὸ χρονικὸν τοῦτο διάστημα μόνον.
Ἡ «Φωνὴ τῆς Ἡπείρου» εἶνε τὸ μόνον Ἡπειρωτικὸν ὄργανον τὸ ὁποῖον ἀπὸ ἐξαεταετίας συνηγορεῖ ὑπὲρ τῶν Ἡπειρωτικῶν ζητημάτων καὶ ὑπὲρ τῶν ἀπανταχοῦ διεσπαρμένων Ἡπειρωτῶν.

Ἡμέρας ἀγωνίας διήλθεν ὁ ἐλλη-
νικὸς λαὸς κατὰ τὴν λή-
ξαν ἐβδομάδα καὶ μέχρι τῆς χθές. Ἡ ἀ-
γωνία αὕτη, εὐνόητον τυγχάνει ὅτι, συνετά-
ρασε περισσότερον τὰ στήθη τῶν Θεσσα-
λῶν τῶν μὴ δυναμένων νὰ ἐπ'ανέλθωσιν εἰς
τὴν πατρίδα αὐτῶν. Πρὸ πολλοῦ εἶχε δια-
καλυφθῇ ὅτι τὸ δάνειον τῆς ἐκκενώσεως θὰ
ἐδημοσιεύετο πρὸ τοῦ Πάσχα τὴν δὲ Κυ-
ριακὴν τοῦ Πάσχα, ἐπρόκειτο νὰ ἀρχίσῃ ἡ
ἐκκένωσις τῆς Θεσσαλίας ὑπὸ τοῦ ἐχθροῦ·
παρῆλθεν ἡ ἡμέρα αὕτη, παρῆλθεν καὶ πολ-
λαὶ ἄλλαι χωρὶς καμμία ἐπίσημος εἰδησις
νὰ μεταδοθῇ εἰς τὴν Κυβέρνησιν καὶ ὑπὸ
ταύτης εἰς τὸ κοινόν, ὅπερ ἀνήσυχον καὶ
κυμαίνόμενον πάντοτε εἰς τὰς ἀμφιβολίας
σκέψεις τοῦ προέβαινε εἰς διαφόρους εἰκα-
σίας ἐπαυξανούσας τὴν ἀγωνίαν. Εὐτυχῶς
χθὲς διελύθησαν πᾶσαι αἱ ἀμφιβολίαι, ἤρθη
καὶ ἡ ἐλαχίστη ὑπόνοια περὶ ματαιώσεως
τοῦ δανείου καὶ εὐρισκόμεθα πρὸ γε-
γονότων τὰ ὅποια θὰ ἀπαλλάξωσιν τὴν Θεσ-
σαλίαν ἀπὸ τὸν κατακτητὴν, οἱ δὲ Θεσσα-
λοι θὰ ἐπ'ανέλθωσιν εἰς τὰς ἐστίας τῶν.

Τὴν βραδύτητα τῆς ἐκδόσεως τοῦ δανείου
ἐπέφερον ὁ Ἰσπανοαμερικανικὸς πόλεμος,
ὡς ἐκ τούτου δὲ πολλοὶ ἐφοβήθησαν μήπως
αἱ τράπεζαι αἱ ἀναλαβοῦσαι τὴν ἐκδοσὶν
αὐτοῦ, ὑποχωροῦσαι ἀπέναντι ζημιῶν προ-
κυπτουσῶν ἐκ τοῦ πολέμου, ἀπεσύροντο.
Τὰ ἀποτελέσματα τριούτου τινὸς γεγονότος
ἀληθῶς θὰ ἦσαν ὀλέθρια, διότι πλὴν τῶν
ἄλλων κακῶν, καὶ ἡ νέα τῆς Θεσσαλίας ἐ-
σοδεία θὰ κατεστρέφετο καὶ τὸ ἐλληνικὸν
Κράτος, ὑφιστάμενον ἤδη τὰς δαπάνας
τοῦ πολέμου καὶ συντηροῦν εἰς τὰς τάξεις
πολυάριθμον στρατὸν, δὲν ἦτο δυνατόν ἐπὶ
πολὺ ἔτι νὰ ἐπαρκέσῃ εἰς τὰς ἀνάγκας αὐ-
τοῦ. Ἀλλ' ἐκτὸς τούτου καὶ ἡ ἀσκουμένη
εἰς τοιαύτας περιστάσεις δημαγωγία θὰ εὐ-
ρισκεν ἑδάφος ὅπως καλλιεργήσῃ κακοβού-
λους διαδόσεις καὶ ἐπιρρίψῃ τὴν εὐθύνην εἰς
τοῦτον ἢ ἐκεῖνον τὸν ἀρμόδιον.

Ἐπεκράτησεν ἀτυχῶς συνήθεια ἐν Ἑλ-
λάδι νὰ ἐπιρρίπτηται ἡ εὐθύνη πράξεων τι-
νων, ὅσας αὐταὶ ἀποτυγχάνωσιν εἰς τοὺς
θεωρουμένους ὑπευθύνους, χωρὶς νὰ ἐξετασθῇ
ἐὰν ἦτο δυνατόν νὰ γίνωσι κατ' ἄλλον τρό-
πον. Ἐχομεν πολλὰ τοιαῦτα παραδείγματα
καὶ θεωροῦμεν περιττὸν νὰ τὰ μνημονεύσω-
μεν ἐνταῦθα· ἀπλῶς ἀναφέρομεν ταῦτα ὅπως
παρατηρήσωμεν εἰς ὁποῖαν ἀστασίαν σκέ-
ψων καὶ ἀποφάσεων εὐρίσκεται τὸ ἐλληνικὸν

κοινόν. Ὅταν τὰ πράγματα μόνον κατ' εὐ-
χὴν βαίνωσι ἀποδίδεται ἐπαινος εἰς ἐκείνους
οἵτινες, διεκπεραιωταὶ ἀπλοὶ τῶν ὑποθέ-
σεων, οὐδὲν ἐξ ἰδίας πρωτοβουλίας ἢ πολι-
τικῆς ἐμβριθείας καὶ συνέσεως ἐπραξαν. Ὅ-
πόταν δὲ κακῶς βαίνωσι ἐγείρεται θόρυβος
καὶ ἀποδίδεται ἀνικανότης, ἔλλειψις πατρι-
ωτισμοῦ εἰς ἐκείνους οἱ ὅποιοι, πάσει δυνά-
μει μοχθήσαντες νὰ ἀποτρέψωσι τὸν κίν-
δυνον, δὲν ἠδυνήθησαν νὰ ὑπερισχύσωσιν.

Ἐν τοιοῦτῳ κυκεῶνι γνώμων καὶ σκέ-
ψεων ἀδυνατεῖ τις νὰ διακρίνῃ τὴν ἀλήθειαν
τοῦ ψεύδους, νὰ διδῇ ποῖον θὰ ἦτο τὸ ἀπο-
τέλεσμα ἐὰν ἄλλως ἐκανονίζοντο αἱ ὑποθέ-
σεις τοῦ Κράτους. Δὲν δυνάμεθα δὲ νὰ ἀπο-
κρύψωμεν ὅτι εἰς τὴν αὐξήσιν ταύτην τῆς
παραζάλης κυριαρχεῖ μερὶς τις τοῦ ἀθηναϊ-
κοῦ τύπου. Τὸ κοινόν, ὡς πάντοτε, ἐν Ἑλ-
λάδι δὲν ἔχει ἰδίαν γνώμην, οὔτε θὰ ἔχῃ
εἰς τὸ μέλλον, ὡς διεφθάρη ἀπὸ τῶν πολι-
τευτῶν καὶ ὡς αὐτὸ διεφθίρειν ἑαυτό· μορ-
φῶναι δὲ τὰς ιδέας τοῦ ἀπὸ τὰ ἀρθρίδια,
ἅτινα πολλάκις γράφονται ἀπλῶς ἵνα πλη-
ρωθῇ ὁ χῶρος. Οὕτω μορφῶνται τὰς ιδέας
καὶ τὰς πεποιθήσεις τοῦ ἐλληνικοῦ κοι-
νὸν εἶνε ἔτοιμον νὰ τὰς ἀποβάλῃ αὐρίον
καὶ νὰ ἀσπασθῇ τὰς μᾶλλον ἀντιθέτους, ὡς
ἀναγνώσῃ ἕτερον ἄρθρον περὶ προδοσιῶν,
περὶ συνεννοήσεων τῶν κυβερνητικῶν τῆς
χώρας μετ' ἐχθρῶν τῆς πατρίδος. Εὐτυχῶς
ἡ δικαιοσύνη ἀπὸ τινος ἤρξατο νὰ ἐφαρμόζῃ
τὰς διατάξεις τοῦ νόμου καὶ ἴσως περιορι-
σθῇ ὀλίγον τὸ κακόν. Ὡς δημοσιογράφοι
καὶ ἡμεῖς δὲν πρέπει νὰ ὑποτεθῇ ὅτι χαί-
ρομεν ἐπὶ τῇ καταδιώξει κατὰ συναδέλφων·
ἀλλὰ δὲν δυνάμεθα νὰ ἀποδοκιμάσωμεν τὸ
μέτρον τοῦτο τῆς δικαιοσύνης κατὰ δημο-
σιογράφων, οἵτινες ποτίζουσι μὲ τὰ δηλη-
τηριωδέστερα φάρμακα τὴν καρδίαν τῶν τε
ἔσω καὶ ἔξω Ἑλλήνων καὶ ἐπισκοτεῖουσι
τὴν διάνοιαν αὐτῶν δι' ἀναληθῶν δημοσιευ-
μάτων. Πῶς δυνάμεθα νὰ ταχθῶμεν εἰς τὸ
πλευρὸν τοῦ δημοσιογράφου ἐκείνου, ὅστις
ἀφοῦ διὰ σειρᾶς ἄρθρων διελάλησεν ἐν τῇ
ἐφημερίδι τοῦ ὅτι ἡ κατὰ τοῦ Βασιλέως ἀ-
πόπειρα ἦτο πλαστή, ὡς δῆθεν συνεννοη-
θέντος τοῦ Βασιλέως μετὰ τῶν δολοφόνων,
προσῆλθεν ὕστερον εἰς τὸ δικαστήριον τρέ-
μων ἐνώπιον τῆς ἀληθείας καὶ τῆς δικαιο-
σύνης καὶ φέρων ὡς μόνον συνήγορον τῆς
ἀθωότητός του τὴν ἐνστασιν, ὅτι καθ' ἣν
στιγμὴν ἤκουσε τὴν κατὰ τοῦ Βασιλέως
ἀπόπειραν ἐκίτρισε; πῶς δυνάμεθα
νὰ μὴ κακίσωμεν τὸν διευθυντὴν τοῦ μετα-
μεσημβρινοῦ φύλλου, ὅστις συνελήφθη προ-
χθὲς καὶ ἐφυλακίσθη ἀφοῦ διὰ σειρᾶς ἄρ-
θρων πολλὰς ἔρριψεν εὐθύνas κατὰ τῆς Βα-
σιλείας διὰ τὸν ἀπλούστατον λόγον, ὅτι ὁ
Βασιλεὺς δὲν ἐκάλεσεν εἰς τὴν ἐξουσίαν τὸ
κόμμα τὸ ὁποῖον καὶ ὁ φυλακισθεὶς δημοσιο-
γράφος, ὢν καὶ βουλευτὴς, ὑποστηρίζει, ἐνῷ
χθὲς ἔτι καὶ προχθὲς ὁ ἴδιος ἐψάλεν αἶνους
ὑπὲρ τῆς βασιλείας;

Θὰ ἡυχόμεθα ὅπως ἡ δικαιοσύνη ἐπιλη-
φθῇ τοῦ ἔργου αὐτῆς καὶ θέσῃ φραγμὸν εἰς
τὸ μέλλον κατὰ παντὸς ἀγύρτου καὶ ἐκμε-
ταλευτοῦ τῶν ἱερωτέρων τοῦ Ἑλληνισμοῦ
αἰσθημάτων.

ΕΚΘΕΣΙΣ ΔΙΑΔΟΧΟΥ

Ἐκ τῆς εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Στρατιωτικῶν
υποβληθείσης ἐκθέσεως ὑπὸ τῆς Α. Υ. τοῦ Δια-
δόχου ἀποσπῶμεν τὰς ἐξῆς περικοπὰς :

Ἡ ὅλη ἐκθεσις διαιρεῖται εἰς δύο μέρη. Τὸ
πρῶτον μέρος ἀρχεται ἀφ' ἧς ἡ Α. Υ. ὁ Διά-
δοχος παρέλαθεν παρὰ τοῦ ὑποστρατήγου κ.
Μακρῆ τὴν ἀρχηγίαν τοῦ στρατοῦ Θεσσαλίας
μέχρι τῆς ἀπαλλαγῆς τοῦ συνταγματάρχου Σα-
πουντζάκη ἀπὸ τῆς θέσεως τοῦ ἐπιτελάρχου, τὸ
δὲ δεύτερον μέρος ἀπὸ τοῦ διορισμοῦ τοῦ τα-
γματάρχου κ. Πάλλη ὡς ἐπιτελάρχου μέχρι
τῆς ὀριστικῆς εἰρήνης. Οὐδεμίαν μνείαν ποιεῖ-
ται περὶ προσωπικῶν ζητημάτων καὶ μάλιστα
ἐπὶ πλείστων ἀποφεύγει ν' ἀναφέρῃ τὰ ὀνόματα
τῶν διαφόρων σωματαρχῶν καὶ ἀπλῶς ὀνομάζει
τούτους διὰ τῶν ιδιοτήτων των, ὡς ὁ μεραρχος
τῆς Ι μεραρχίας, ὁ ταξίαρχος τῆς ΙΙ ταξιαρ-
χίας κλ. Ἐλέγχει τὴν μὴ κατὰ βάθος παρα-
ταξιν, ἐν ἀρχῇ, τῶν στρατευμάτων, ὡς ταῦτα
δηλαδὴ εἶχε διατάξῃ ὁ ὑποστράτηγος Μακρῆς.
Ἐπιρρίπτεται εὐθύνη μεγάλη εἰς τὸν ὑποστρά-
τηγον Μακρῆν, διότι οὗτος μετὰ τὴν πτώσιν
Μελούνας-Γριτζόβλι, καίτοι διετάχθη ὡς ὅπως
ἐπιτεθεὶς ἐκδιώξῃ τοὺς Τούρκους, ἐν ὅσῳ ἦσαν
ὀλίγοι, δὲν ἐπραξε τοῦτο, προφασισθεὶς διαφό-
ρους αἰτίας· ἀναφέρει δὲ ὅτι, ὀργισθεὶς διότι
δὲν ἐξετελοῦντο αἱ διαταγαὶ του, διεβίβασεν ἐν-
τονον διαταγὴν εἰς τὸν στρατηγὸν Μακρῆν,
ὅστις, θεωρήσας ἑαυτὸν προσβεβλημένον, διὰ
τοῦ ὀπτικοῦ τηλεγράφου ὑπέβαλε τὴν παραίτη-
σιν του ἀπὸ τῆς διοικήσεως τῆς πρώτης μεραρ-
χίας καὶ μετὰ τοῦ ἐπιτελάρχου, τοῦ ἀντισυν-
ταγματάρχου Ζαφειροπούλου καὶ τοῦ διοικητοῦ
τοῦ πυρεβολικοῦ Ζορμπᾶ ἀνεχώρησε τὸ μεσο-
νύκτιον διὰ Λάρισσαν, ἀφοῦ παρέδωκε τὴν δι-
οίκησιν τῆς μεραρχίας εἰς τὸν ταξίαρχον Μα-
στραπᾶν.

Χαρακτηριστικὸς εἶνε ὁ διάλογος, ὁ διαμι-
φθεὶς μεταξὺ τῆς Α. Υ. τοῦ Διαδόχου καὶ τῶν
μεταρχῶν κ. κ. Μακρῆ καὶ Μαυρομιχάλη εἰς
«Δύο Δένδρα», ὅτε ὁ κ. Μακρῆς ὑπεδείκνυνεν
εἰς τὸν Διάδοχον, ὅτι μετὰ τὴν ὑποχώρησιν
τῶν ἡμετέρων ἀπὸ Γκριτζόβλι-Μελούνας, κα-
λὸν ἦτο νὰ ὑποχωρήσωσιν εἰς τὸ προγεφυρωμα
Λαρίσσης καὶ πρὸς ἐνίσχυσιν τῆς προτάσεως
ταύτης ἐπεκαλέσθη καὶ τὴν γνώμην τοῦ κ.
Μαυρομιχάλη τί φρονεῖ καὶ ὡς ἀπάντησιν παρ'
αὐτοῦ ἔλαθεν :

— Ὅτι δέον νὰ ὑποχωρήσωμεν εἰς Καζα-
κλάρ, διότι μετὰ μάχην ἢ ὑποχώρησιν θὰ γένη
ἐπινειδιστὸς φυγή.

Τότε ὁ Διάδοχος, ἰδὼν ὅτι καὶ ὁ κ. Μου-
ρομιχάλης συμμερίζεται τὴν ἰδίαν τῆς ὑποχω-
ρήσεως, εἶπε λίαν τεταραγμένος :

— Κύριοι, τότε δὲν ὑπολείπεται εἰς ὑμᾶς
παρὰ νὰ τεθῇτε ἐπὶ κεφαλῇ τοῦ στρατοῦ καὶ
νὰ βαδίσῃτε πρὸς τὰς Ἀθήνας, εἰς ἐμὲ δὲ νὰ
κάψω τὰ μυαλά μου.

Ὁ δὲ κ. Μαυρομιχάλης :

— Διὰ πᾶν ἐνοικιζόμενον ἀκίνητον δεόν νά συντάσσῃται ἑγγραφοὺν μεταξὺ ἰδιοκτῆτου καὶ ἐνοικιαστοῦ καὶ νά ἐπικυρωθῇ τοῦτο παρὰ τῆς ἀρμοδίας Ἀρχῆς συμφώνως τῇ ἐπὶ τούτῳ νομῇ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου. Ἐπειδὴ κατὰ πληροφροῦν πλείστα κτήματα ἐν Ἰωαννίνοις

εἶνε ἐνοικιασμένα δι' ἀπλῶν ἐγγράφων, τὰ ὅποια δὲν ἔχουσιν ἐπικυρωθῇ καὶ ἐπειδὴ τοῦτο ἀντίκειται εἰς τὸν νόμον, κατὰ συνέπειαν θὰ ἐνεργηθῇ ἐπιθεώρησις καὶ ἐν τῇ περιπτώσει εὐρεθῶσιν ἐνοικιαστήρια ἐγγράφα μὴ φέροντα τὰς ἐπισήμους πράξεις τοῦ νόμου, θέλουσιν ἐνεργηθῇ κατὰ τῶν ἰδιοκτητῶν καὶ ἐνοικιαστῶν αἱ διατάξεις τοῦ νόμου.

ΔΙΑΦΟΡΑ

Πρὸς τὸν ἐν Κερκύρᾳ διάσημον ἱατρὸν κ. Θ. Ἀναγνωστόπουλον ἀπεδόθη ἡ ἀμνηστία δι' αὐτοκρατορικοῦ διατάγματος, ἀναγνωσθέντος ἐπισήμως ἐν τοῖς Διοικητηρίοις Ἰωαννίνων καὶ Ἀργυροκάστρου. Ὁ κ. Θωμ. Ἀναγνωστόπουλος τῷ 1890 συλλεγθεὶς ὑπὸ τῶν ἀρχῶν Ἰωαννίνων ὡς πρόεδρος δῆθεν κομητάτου Ἑλληνικοῦ σκοποῦντος τὴν ἀνατροπὴν τοῦ τουρκικοῦ καθεστώτος, ἐρρίφθη δέσμιος εἰς τὰς ἐκεῖ φυλακάς, ὅπου ἐπὶ ἐν καὶ ἡμισυ ἔτος κατεβασανίσθη, καταδικασθεὶς δὲ εἰς θάνατον κατάρθρωσιν, ὡς ἐκ θαύματος, νάποδράσῃ τῶν φυλακῶν καὶ μετὰ δέκα καὶ ἑπτὰ ἡμερῶν περιπλάνησιν ἀνὰ τὰ ὄρη καὶ δάση τῆς Ἡπείρου, ἐσώθη ἀποδιδασθεὶς εἰς Κέρκυραν, ὅπου ἐγκατεστάθη ἔκτοτε ἐξαρκῶν τὸ ἱατρικὸν ἐπάγγελμα καὶ διαπρέπων

ΛΥΚΟΥΡΣΙ

Περὶ τῆς ἀρχαίας πόλεως Λυκίας (Λυκουρσίου νῦν) καὶ τοῦ λιμένος αὐτῆς Ὀρχησμοῦ (νῦν Ἀγίων Σαράντα).

Ἀνωθεν τοῦ καταντικρὺ τῆς Κερκύρας κειμένου λιμένος τῶν ἀγίων 40, ἐπὶ λόφου ἀρκετὰ ὑψηλοῦ καὶ εὐρέος, ἔχοντος ὀρίζοντα πανταχόθεν ἀναπεπταμένον καὶ λαμπρὰν καθ' ὅλας τὰς ἐπὶ οὐρανὸν θέσιν, εὐρίσκεται τὸ Λυκούρσιον, ὅπερ κατέστη περιλάλητον ἐσχάτως διὰ τὴν γενομένην πρὸς τὰ μέρη ἐκεῖνα ἀτυχή ἐκστρατεῖαν καὶ βομβαρδισμόν τοῦ λιμένος, ὡς οὐκ εἶδει.

Φρονούμεν δ' ὅτι, ὡς ἔλκοντες ἐκείθεν τὴν καταγωγὴν ἐκ γειτονικῶν μερῶν αὐτοῦ καὶ ἀσχοληθέντες ἰδίᾳ περὶ τὴν Ἀρχαιολογίαν καὶ Ἱστορίαν αὐτῶν, δυνάμεθα νὰ εὐχαριστήσωμεν τὴν περιέργειαν τῶν ἀναγνωστῶν τῆς «Φωνῆς» διδόντες ὅσας πληροφορίας ἡδυνήθημεν νὰ περισυναγάγωμεν ἐκ τῶν ἀρχαίων συγγραφέων, Ἑλλήνων τε καὶ Λατίνων, καὶ ἐκ τῶν νεωτέρων, ἡμεδαπῶν τε καὶ ἀλλοδαπῶν, βοηθούμενοι προσέτι ἐκ τῆς αὐτοψίας καὶ τῶν ἐπανειλημμένων ἐπιστημονικῶν ἐρευνῶν καὶ παρατηρήσεων ἐπὶ τῶν ἀρχαίων Ἑλληνικῶν καὶ Μεσαιωνικῶν ἐρείπων, ἅτινα διεσώθησαν ἐν μέρει ἕως ἄρτι. Ἐπὶ τῷ σκοπῷ τούτῳ γράφομεν τὴν παρούσαν πραγματείαν εὐσύνοπτον, ἣν καὶ διακρίνομεν εἰς δύο μέρη διὰ τὸ εὐγραμμὸν τῆς ἐπιστημονικῆς ταξινομήσεως τῶν περὶ τοῦ λιμένος τῶν ἀγίων 40 ἀναγραφόμενων καὶ τῆς ὑπερθεῖν αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ λόφου κειμένης ἀρχαίας πόλεως Λυκίας, ἐξ ἧς προῆλθε καὶ τὸ Λυκούρσι, ὡς θέλομεν ἰδεῖν παρακατιόντες.

Καὶ εἰς μὲν τὸ Α' μέρος θέλομεν ἐξετάσει ἰδίᾳ τὰ περὶ τοῦ ὀνόματος τοῦ λιμένος Ὀρχησμοῦ, ἐξ οὗ προῆλθεν τὰ Μεσαιωνικά: Ἀγχίσμος, Ἀγχίασμος, Ἀγγιασμός καὶ Ἀγγιαξός ὀνόματα, ἅτινα μετεδόθησαν ὕστερον καὶ τῇ πόλει, διὰ τὴν ἀμάθειαν, ὀνομαζομένην Λυκίαν ἐπὶ Ἑλλήνων, ὡς ἐφεξῆς ἀποδεικνύσεται.

Εἰς δὲ τὸ Β' μέρος θέλομεν ἐκθέσει τὰ διασωθέντας ἱστορικὰς εἰδήσεις, τὰς εἰς τὴν πόλιν καὶ τὸν λιμένα αὐτῆς ἀναφερομένας.

Α'

Ὅτι μὲν ὁ λιμὴν ἑκαλεῖτο Ὀρχησμος τὸ πάλαι, μαρτυρεῖται ὁπὸ τοῦ σοφοῦ γεωγράφου Στράβωνος ἐν τοῖςδε: «Ἐν τούτῳ δ' ἐστὶ τῷ περικτήματι Πάνορμος τε, λιμὴν μέγας ἐν μέσοις τοῖς Κεραινίοις ὄρεσι, καὶ μετὰ ταῦτα Ὀρχησμος, λιμὴν ἄλλος, καθ' ὃν τὰ δυσμικὰ ἔκρη τῆς Κερκυραίας ἀντίκειται» (α).

Τὸ αὐτὸ ἀποδίδωσιν ὄνομα τῷ λιμένι τούτῳ καὶ ὁ Πτολεμαῖος (β). Ἀλλὰ πόθεν προῆλθεν ἡ

(α) Στράβ. Βιβλίον Ζ' σελ. 50—51 ἔκδ. Κοραῆ.

(β) Ἡπειρωτικῶν Σεμιτέλου, σελ. 34 ἔκδ. Βερολίνου 1851.

μεταξὺ τῶν συναδέλφων του. Μετὰ παρέλευσιν λοιπὸν ὀκτὼ ἐτῶν ἐδέχθη δὲ Σουλτάνος νάπονημῃ αὐτῷ τὴν ἀμνηστειάν πρὸς χαρὰν καὶ ἀγαθίαν τῶν συγγενῶν καὶ φίλων αὐτοῦ.

— Ἀνεχώρησε μεταβαίνων εἰς Ρωμουνίαν ὁ ἐκ Ζίτσης κ. Νικολ. Γάγκλης. Ὀλίγας δὲ πρὸ τῆς ἀναχωρήσεώς του ἡμέρας ὑπέστη ἐνώπιον τῶν καθηγητῶν τῆς νομικῆς σχολῆς τὰς ἐξετάσεις αὐτοῦ καὶ ἀνηγρεύθη διδάκτωρ μετ' ἐπιζήτην βαθμοῦ ἐπαξίως τῶν κόπων αὐτοῦ. Συγχαίροντες δ' αὐτὸν ἐπὶ τούτῳ εὐχόμεθα ὅπως, ἐν τῷ πρακτικῷ σταδίῳ ἐν ᾧ κατέρχεται μὲν τόσα ἐφόδια σπουδῆς καὶ γνώσεως, δρέψῃ ὁμοίως καρποὺς εὐδοκίμησης καὶ ἐπιτυχίας.

— Δεινὸν τραῦμα ἔπληξε τὴν καρδίαν τοῦ σεβαστοῦ καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου καὶ ἐξέχοντος Ἡπειρώτου κ. Ζήκου Ρώση ἡ νεότερα τῶν θυγατέρων αὐτοῦ Μαρία κατόπιν βραχείας νόσου ἐτεργέτηςσε βυθίσασα εἰς πένθος τοὺς γονεῖς αὐτῆς καὶ τοὺς λοιποὺς συγγενεῖς. Ὄντως δὲ συγκινητικὴ ὑπῆρξεν ἡ κηδεὶα τῆς ἀτυχοῦς Μαρίας: φίλοι καὶ συμπατριῶται συνώδευσαν τὸν νεκρὸν αὐτῆς ἐκδηλοῦντα οὕτω τὴν ἐκτίμησιν τῶν ἀρετῶν αὐτῆς καὶ συμμετέχοντες τοῦ πένθους ὑπερέκλυψε τὸν οἶκον τοῦ σεβαστοῦ ἀνδρός. Ἡ «Φωνὴ» τῆς Ἡπείρου» συμμεριζομένη μυχίως τὴν λύπην ἐπὶ τοῦ ἀώρου καὶ σκληρῷ θανάτῳ τῆς ἀτυχοῦς νεάνιδος ἀπευθύνει εἰς τοὺς γονεῖς αὐτῆς τὰ ἐγκάρδια συλλυπητήρια.

ὀνομασία, οὐ δυνάμεθα νὰ ἀπαντήσωμεν θετικῶς πρὸς τὴν ἐρώτησιν ταύτην· ἔαν ὁμως ἐπιτραπῇ ἡμῖν ἡ ἐξ ἀναλόγων ὀνομάτων ἀλλαχόθεν ἀπαντῶντων ὑποστήριξις, δυνάμεθα νὰ εἰκάσωμεν ὅτι ἐκ μυθολογικῶν θεοτήτων καὶ ἰδίᾳ θαλασσιῶν προῆλθεν· οὕτω καὶ ὁ Πausanias τῆς ἐν Βοιωτίᾳ παραλλήλου τὴν ὀνομασίαν πόλεως, Ὀρχηστοῦ, λέγει ἐξ Ὀρχηστοῦ, παιδὸς τοῦ Ποσειδῶνος προελθεῖν, ὡς φαίνεται ἐν τοῖς ἐπομένοις: «Ἀπὸ δὲ τοῦ ὄρους τούτου πέντε ἀπέχει καὶ δέκα σταδίου πόλεως ἐρείπια Ὀρχηστοῦ· φασὶ δὲ ἐνταῦθα οἰκῆσαι Ποσειδῶνος παῖδα Ὀρχηστόν· ἐπ' ἐμοῦ δὲ ναός τε καὶ ἄγαλμα Ποσειδῶνος ἐλείπετο Ὀρχηστίου καὶ πτό ἄλλος, ὃ δὴ καὶ Ὀμηρὸς ἐπῆνεσε (α) εἰπὼν περὶ αὐτοῦ Ποσειδῶνος ἀγλαῶν ἄλλος» (β). Αἱ προσημειώσεις αὗται τῶν ὀνομάτων τούτων τυχαῖαι οὐκ εἰσιν, διότι παρατηρεῖται ἡ αὐτὴ ρίζα τῶν ὀνομάτων καὶ ἐπομένως γλωσσολογικῶς ὑπάρχει ἡ αὐτὴ ἐννοια ἐν ἀμφοτέροις· τὴν σχέσιν καὶ συγγένειαν τῶν παναρχαίων ὀνομάτων τῶν μερῶν τούτων τῆς Ἡπείρου πρὸς τὰ τῆς Βοιωτίας παρατήρησε πρὸ ἐμοῦ ὁ ἐν τῷ Ἑθνικῷ Πανεπιστημίῳ σοφὸς καθηγητὴς κ. Δ. Σεμιτέλος· πολλὰ δὲ καὶ καλὰ ἔγραψε περὶ τοῦ ἐπιστημονικοῦ τούτου ἀντικειμένου ἐν τοῖς Ἡπειρωτικοῖς αὐτοῦ (γ). Ὅτι ὁμως τὸ ὄνομα Ὀρχηστος ἢ Ὀρχησμος εἶνε πανάρχαιον μαρτυρεῖται ὑπὸ τοῦ Ὀμήρου λέγοντος:

Ὀρχηστόν θ' ἱερόν, Ποσειδῶν ἀγλαῶν ἄλλος (δ)

Δὲν φαίνεται λοιπὸν ἀπόβλητον παρὰ τῇ αὐστηρᾷ Κριτικῇ, ἔαν ὑποθέσωμεν ὅτι εἰς τοὺς παναρχαίους χρόνους καὶ ὁ λιμὴν τῶν ἀγίων 40 ὀνομαζέτο Ὀρχησμος καὶ Ὀρχηστος διὰ τοὺς αὐτοὺς μυθολογικοὺς λόγους, δι' οὓς καὶ ἡ ἐν Βοιωτίᾳ Ὀρχηστος. Καὶ εἰς τὴν παραδοχὴν τούτου φαινόμεθα δικαιούμενοι, καθόσον παρατηροῦμεν ὅτι καὶ Ποσειδῶν Ἀκρατήριον μετὰ τὸν λιμένα Ὀρχησμον ὑπάρχει κατὰ τὴν ἐπομένην μαρτυρίαν τοῦ Στράβωνος: «Μετὰ δὲ Ὀρχησμον, Ποσειδῶν καὶ Βουθρωτὸν ἐπὶ τῷ σταδματι τοῦ καλουμένου Πηλωδὸς λιμένος (α),

(α) Πουσανίος Βοιωτ. Βιβλ. Δ' χχvι. 5, 6, ἔκδ. Λειψίας 1851. — (β) Ὀμηρ. Ἰλιάδ. β', στιχ. 506.

(γ) Ἰδοὺ δ' ἐπὶ λέξει τί λέγει ὁ κ. Σεμιτέλος περὶ τοῦ ὀνόματος τούτου: «Ὅτι κακῶς γράσσεται Ὀρχηστος μετὰ τοῦ ἰωτα παρὰ Στράβων, ὃν δὲν παραβιάζοντι τοῦνομα πρὸς τὴν ἐν Βοιωτίᾳ Ὀρχηστον· ὁδοκεῖ δὲ ποτε καὶ ἡ ἡμετέρα Ὀρχηστος καλεῖσθαι, εἰ μὴ αἰεὶ, καὶ ἴσως καλῶς ἔχει τὰ χειρόγραφα μετὰ τοῦ αὐτοῦ, καὶ ὁ (ἢ) Ὀρχησμος Ὀρχηστος αἰεὶ ἐκκαλεῖτο. (Ἡπειρωτ. Σεμιτέλου, Κεφάλ. Γ', § 22, σελ. 30, ὑπόσημ. 14.) Ἡ γνώμη τούτῳ κ. Σεμιτέλου φαίνεται ὀρθὴ καὶ ἀρκετὰ δικαιολογεῖ τὴν διόρθωσιν τοῦ ὀνόματος (Ὀρχησμον εἰς τὸν τύπον Ὀρχηστος, ὅστις ἀπαντᾷ παρ' Ὀμήρῳ καὶ Πausanias (ἐν ἄνωτ.), ἀλλὰ καὶ παρ' αὐτῷ τῷ Στράβωνι ἀλλαχόθεν. — (δ) Ὀμήρου Ἰλιάδ. (ἐν ἄνωτ.).

(ε) Νῦν λέγεται «Θάλασσα τῆς Λάσπης», ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Δελφίνου ὑποκάτω τοῦ χωρίου «Σωπίκι», συγκοινωνοῦσα τῷ κίμενι Βουθρωτοῦ διὰ τοῦ ποταμοῦ Σιμόντος (Μπίστριτσα νῦν), ἐκείσε τὰς ἐκβολὰς ἔχοντος.

— Ἀνεχώρησεν εἰς Τσαρπλιανὰ τοῦ Πωγωνίου δ κ. Γεωργ. Κιούρης.

— Ὁ πολὺς Ἀπόστολος Στεφανίδης διευθυντὴς τοῦ ἐν Πειραιεὶ ἐπὶ τῆς πλατείας Τζελέπη ξενοδοχείου καθ' ἐκάστην εὐτρεπίζει τὸ ξενοδοχεῖον αὐτοῦ διὰ νέων ἐπίπλων, οὕτως ὥστε ἅπαντες οἱ ἐκ Πειραιῶς διερχόμενοι νὰ εὐρίσκωσιν ἄκραν περιποίησιν, ἄνεσιν καὶ καθαριότητα. Διὰ τοῦτο ὅσοι διέρχονται ἐκ Πειραιῶς νὰ μὴ λησμονῶσι τὸ ξενοδοχεῖον τοῦτο, ἀφοῦ καὶ εἰς πᾶσαν εὐκολίαν καὶ ἐξυπηρέτησιν εἶνε πρόθυμος ὁ κ. Στεφανίδης, πάντοτε ἄοκνος καὶ δραστήριος.

Ἀξιότιμος κύριε Συντάκτα

Καταχωρίσατε παρακαλῶ εἰς τὴν ἀξιόλογον ὑμῶν ἐφημερίδα τὰς ἀπείρους εὐχαριστίας καὶ τὴν ἀπειρον εὐγνωμοσύνην μου, πρὸς τὸν ἐν Ἀρτῇ ἀξιότιμον κ. Χρῆστον Συδῶρην, ὅστις πολλὰ καὶ ἐμὲ καὶ πάντα συμπατριώτην λόγους καὶ ἔργους προστατεύει. Τοιούτους εὐεργέτας πατριώτας εἶθε ὁ ὕψιστος νὰ τοὺς ἀνταμείβῃ χάριν τῶν αὐτῶν προστρέχόντων καὶ εἰσακουσμένων ἀναξιοπαθούντων.

Ὁ εὐγνωμόνων

Ι. Α.

ἰδρυμένου ἐν τόπῳ χερσονησίῳ, ἐποίκου» ἔχον Ρωμαίους, καὶ τὰ Σύβοτα (α). Δὲν ἔχομεν λόγους νὰ ἀμφιβάλωμεν ὅτι ὁ λιμὴν συνετήρησε τὸ ὄνομα αὐτοῦ τὸ ἀρχαῖον ἕως τῶν Ρωμαϊκῶν χρόνων, καθ' οὓς κατὰ πρῶτον ἐπιφαίνεται αὐτῷ νέον ὄνομα, Ἀγχίσης, ὡς μαρτυρεῖ Διονύσιος ὁ Ἀλικαρνασεὺς λέγων τάδε: «Ἐκ δὲ Βουθρωτοῦ παρὰ γῆν κομισθέντες ἄχρη λιμένες, Ἀγχίσου μὲν τότε ὀνομασθέντος, νῦν δὲ ἄσφαστέρην ἔχοντος ὀνομασίαν, ἱερὸν καὶ αὐτόθι τῆς Ἀφροδίτης ἰδρυσάμενοι διαίρουσι τὸν Ἰόνιον ἡγεμόνας ἔχοντες τῆς ναυτιλίας Ἀκαρνανάνας οἱ συνέπλευσαν αὐτοῖς ἐθελούσιοι συνεπισπώμενοι τοὺς σὺν Πάτρωνι τῷ Θουρίῳ» (β). Ἐνταῦθα παρατηροῦμεν ὅτι ὁ Ἀλικαρνασεὺς παραγκωνίζει μὲν τὸ παρὰ τοῖς ἄλλοις ἀπαντῶν ὄνομα Ὀρχηστος, καθὰ εἶδομεν ἐν τοῖς ἐμπροσθεν, καὶ περὶ αὐτοῦ, τὸ Ἀγχίσης, ὡς ἀρχαῖον, ἀλλ' ἐπὶ τῶν ἡμερῶν αὐτοῦ ὀνομασίαν ὁ λιμὴν εἶχεν ἄσφαστέρην, ὡς λέγει· τί δ' ἐννοεῖ διὰ τῶν ὄρων «ἀσφαστέρην ὀνομασίαν» καὶ διατί οὐκ ἐσαφηνίσεν αὐτὸς τοῦτο; παραλείπομεν πρὸς τὸ παρὸν νὰ ἐξετάσωμεν τὸ ζήτημα τοῦτο, διὰ τὸ ἐπιτομον, ὑπὸ κριτικὴν ἐποψίν· λεγομένη ὁμως ὅτι ὁ συγγραφεὺς οὗτος ἐν πολλοῖς χωλαίνει κριτικῶς, ὡς τοῦτο παρατήρησαν σοφοὶ ἐν Εὐρώπῃ ἄνδρες (γ), καὶ ἐπομένως φαίνεται καὶ ἐνταῦθα ὑποσκάζων. Ἀλλ' ὅπως ποτ' ἂν ἦ, τὸ ὄνομα φαίνεται ἐπικρατήσαν τοῦ λοιποῦ· εἰς δὲ τοὺς ἀκολουθοῦς αἰῶνας ἀπαντᾷ ὑπὸ τὸν τύπον «Ἀγχισος», ὡς μαρτυρεῖ Προκόπιος ὁ Καισαρεύς, οὗ τινος τὴν μαρτυρίαν πορακατιόντες θέλομεν παραθεῖαι ὁλόκληρον χάριν σαφηνείας. Ἀνάγκη δ' οὐκ ἐστὶν νὰ παραθέσωμεν ἐνταῦθα ὅτι τὸ ὄνομα πρὸς τιμὴν Ἀγχίσου, τοῦ πατρὸς τοῦ Αἰνείου, εἰς πολλὰ μέρη τῆς Ἑλλάδος φαίνεται δεδομένον εἰς ἐποχὴν (δ), καθ' ἣν ὁ ἥρωας οὗτος τῶν Τρώων, φυγὼν ἐκ Τροίας, περιέπλεεν τὰς ἑλληνικὰς ἀκτὰς πρὸς ἀποκατάστασιν· ἀλλὰ μὴ δυνηθεὶς νὰ κατορθώσῃ τοῦτο, οὐδ' ἐν Ἡπείρῳ, ὅπου πρὸς τὸ Βουθρωτὸν εἶχε κατανητῆσι ὁ Ἑλένος καὶ ἡ Ἀνδρομάχη τοῦ Ἑκτορος ἀγόμενοι ὑπὸ τοῦ Νεοπτολέμου, διέπλευσε τὸν Ἰόνιον καὶ ἐφθάσεν εἰς Ἰταλίαν, ὡς μυθολογεῖται. Ἐτι δὲ διακρίβοντι αὐτῷ παρὰ τὸν Ἀγχίσον, κατὰ τὴν μαρτυρίαν Προκοπίου τοῦ Καισαρείως, συνέβη ἐξ ἀνθρώπων τὸν πατέρα Ἀγχίστην ἀφανισθῆναι, καὶ τὴν ἐπωνυμίαν τῷ χωρίῳ δοῦναι (ε), ὡς ἐ-

(α) Στράβ. Βιβλ. Ζ'. Τὸ ὄνομα Ὀρχηστος ἀπαντᾷ καὶ εἰς ποταμὸν, ὡς μαρτυρεῖ Πολύβιος λέγων· «ὁ δὲ Φίλιππος ἐπὶ τὸν Ὀρχηστὸν ποταμὸν αὐτὸν συνεύρεν» πλ. Βιβλ. III 5, 6 ἔκδ. Τάουχιν Τόμ. Δ'.

(β) Διον. Ἀλικαρνασ. Βιβλ. Α' 4—5.

(γ) Τριγδέρου Γραμματολογ. μεταφρ. Τρικινῶς καὶ Σχινᾶ σελ. 111, 1852, Ἀθήν. — (δ) Πausan. Ἀρκ. καὶ VIII—ΧΗ. 2—(ε) Προκοπ. Καισαρ. ἔδε παρακατ. λεγόν οἱ Ἐπιχώριοι, ὧν ἡ παράδοσις, ἀγνοοῦμεν, ποῦ ἐστηρίζετο.

(Ἀκολουθεῖ)